

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.90

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenmi nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Vladni delovni program.

O namenih, ki jih ima vlada glede na jesensko in zimsko zasedanje državnega zbora, se poroča sledeče:

Začetkom ali sredi septembra bo knez Thun v Pragi stopil v stik s češkimi in nemškimi poslanci, da poizkusi med njimi ustvariti narodnostnemu sporazumu prijazno razpoloženje. Od tega bo odvisno, se li češki deželni zbor skliče, da spravno akcijo inavgurira.

Kar se pa državnega zbora tiče, je zdaj več kot gotovo, da bo vlada skušala sestaviti parlamentarno delovno večino tudi v slučaju, ako bi se sporazum med Čehi in Nemci za češki deželni zbor ne dosegel. Kdaj bo parlament zopet sklican, to bodo ministri najbržeje v seji ministrskega sveta 17. avgusta, določili, sodi se, da septembra meseca.

Neki list poroča, da ima vlada od slej namen parlament sklicevati v kratkih obdobjih drug za drugim, tako da bi vsako zasedanje le kratke čas trajalo, zato pa bi se državni zbor večkrat sestajal. Vlada misli, da bo velikim socialno-političnim nalogam, ki jo čakajo, na ta način — nekako v etapah — lažje kos, poslanci pa bi imeli v neparlamentarni dobi priliko se s svojimi stanovskimi posli pečati.

Jesenski delovni program vlade baje obsega:

Brambno reformo, veliko gospodarsko akcijo v svrhu povzdige kmetijstva, zlasti živinoreje, socialno zavarovanje, ki se bo predložilo z nekaterimi modifikacijami, kanalsko vprašanje, ureditev uradnih plač in službenih razmer, budgetni provizorij, definitivna reforma poslovnika in morebiti tudi pavšaliranje poslanskih dijet, tako da bi poslanci vlekli letno plačo.

To jesensko-zimsko zasedanje bi se nekako sredi decembra končalo, prihodnje zasedanje pa zopet sklicalo januarja prihodnjega leta. V tem zasedanju bi prišla na vrsto finančna reforma, to je bolj prozaično rečeno: novi davki.

Seveda so to večalimanj le domnevanja. Vse je odvisno od tega, bo li baron Gautsch za te važne zakone, zlasti za kočljivo brambno in za še bolj kočljivo finančno reformo dobil tisto trdno večino, ki je neobhodno potrebna. Brambna reforma se eo ipso brez dvetretjinske večine ne dá skleniti.

Za najširše ljudske sloje je največjega pomena to, da namerava vlada že

to jesen predložiti zakon o socialnem zavarovanju. Nekoliko sumljivo pa je, da ga je boja nekoliko modifikiral. Kaj neki to pomeni? Vlada bi ga bila pač lahko predložila v taisti obliki, kakor ga je lani socialnozavovalni odsek po tehtnem premisleku sklenil. Če se je vlada na to ozirala, je čisto prav in lepo, vendar pa daje okoliščina, da je že dvakrat naglašala potrebo »modifikacij«, kakor da bi hotela javnost na nekaj pripraviti, nekoliko misliti. Zelo verjetno je, da se je zakon po željah veleindustrijcev nekoliko poslabšal. Kljub temu pa, da so velekapitalisti vsled poraza kršćansko-socialne stranke dobili veliko korajže in se zanašajo na to, da se jim socialnodemokratska stranka, ki je sama needina in se je na Dunaju le s pomočjo veleindustrije vzdržala, ne bo veliko protivila — kljub temu se nakane teh gospodov po vsej priliki ne bodo posrečile, ker zakon pride zopet v odseke in ljudstvu prijazni poslanci bodo imeli dovolj časa in moči na razpolago, da uveljavijo tista načela v socialnem zavarovanju, ki so bila svojčas tudi za vlado in veliko večino zbornice merodajna.

† Kardinal dr. Anton Gruscha.

dunajski nadškof in vrhovni predsednik
avstrijskih kat. društev rokodelskih
pomočnikov.

Nemški katoličani obhajajo te dni o priliki katoliškega shoda stoletnico rojstva velikega socialnega škofa Kettererja, avstrijski katoličani pa žalujejo ob mrtvaškem odru pričetnika kat. društvene organizacije v Avstriji, kardinala dr. Antona Gruscha, ki je umrl v soboto v svoji poletni rezidenci v Kranichsbergu. Ker je delovanje rajnega dunajskega nadškofa dr. Antona Grusche vplivalo tudi na razvoj katol. društev rokodelskih pomočnikov na Slovenskem, zahteva čut hvalečnosti, da postavimo visokemu cerkvenemu dostojanstveniku skromen spomenik tudi v našem listu.

Prva leta duhovskega življenja dr. Ant. Gruschovega. Ustanovitev društva na Dunaju.

Kardinal dr. Anton Gruscha je bil rojen 3. novembra leta 1820. kot sin preprostega rokodelca na Dunaju. Dne 4. maja leta 1843. je bil posvečen za duhovnika. V viharjem letu 1848. je bil v

službi pri cerkvi sv. Leopolda na Dunaju. Začetkom meseca vinotoka istega leta se je revolucija tako razširila, da jo je vlada začela zatirati z vojaško silo. V sobo, kjer je stanoval Gruscha, je prifrčala kroglja, ki je po posebni sreči prizanesla njegovemu življenju. Večkrat je moral duhovnik Gruscha iti s sv. zakramenti k težko ranjenim vojakom in je prišel nekaterikrat v smrtno nevarnost. — V tem se je približalo leto 1852., ki je največjega zgodovinskega pomena za katoliška društva rokodelskih pomočnikov v Avstriji. Kardinal Gruscha nam začetek društev sam tako le opisuje: »Sedel sem pri obedu s svojim očetom. Kar pride Kolping iz Kolina, ustanovitelj kat. društev rokodelskih pomočnikov, in pravi, komaj da se mi je predstavil: 'Ti moraš biti predsednik katoliškega društva rokodelskih pomočnikov na Dunaju'. Nekako čudno mi je bilo pri sreči pri tem nagovoru, zlasti še, ker je rabil Kolping prijateljski. 'Ti', kakor bi bila že znanca iz davnih let. Premišljeval sem, kaj naj mu odgovorim. Pač si nisem upal takoj sprejeti tolikega dela. Zdelo se mi je pa, kakor bi bila božja volja, ko mi moj oče reče: 'Moj sin, če ti da Bog poklic, ti bo dal tudi moč'. Po teh besedah sem segel Kolpingu v roke, in blagoslov očetov je potrdil moj sklep.«

Krasni so bili uspehi krepke volje Antona Grusche. Binkoštni ponedeljek leta 1852. je imel zbranih prvih 39 rokodelskih pomočnikov. Vlada je potrdila pravila novega društva in Gruscha je pričel delo, katero je neumorno izvrševal do svoje smrti. Mlademu društvu je predvsem pridobil dobrotnikov; za pouk je nagovoril duhovnike in učitelje, in 8. junija leta 1852. je mogel društvo predstaviti v eni najimenitnejših dunajskih dvoran najširšemu občinstvu. Svoj govor je sklenil z besedami: »Katoličani moramo izvrševati velika dela, da nas nasprotniki ne bodo podcenevali; le z dejanskimi deli ljubezni moremo premagati svet, ne pa z besedami. Tako veliko delo na Dunaju naj bo ustanovitev kat. društva rokodelskih pomočnikov, ki naj raste in se razširja v veselje in blagoslov mestu in deželi, v čast božjo.«

In v resnici, ustanovitev katoliškega društva rokodelskih pomočnikov je postalo veliko delo na Dunaju. Samo v glavnem društvu avstrijskega stolnega mesta je bilo do letos sprejetih 30.000 rokodelskih pomočnikov. Kdo pa naj našteje one tisoče in tisoče, ki so bili sprejeti v drugih društvih, pa so na Dunaju našli v predsedniku dr. Antonu

Gruschi pravega očetovskega prijatelja! V resnici, bolj kot oče more skrbeti za svojo družino, je skrbel Gruscha za kat. društvo rokodelskih pomočnikov. S pomočjo blagih dobrotnikov — zlasti cesarice Karoline Avguste in nadvojvodinje Zofije — je sezidal društvu primeren dom. A bolj kot dom je vleklo pomočnike v društvo očetovsko srca Antona Grusche. Kako lepo piše 12. junija leta 1853. Kolpingu o svojih pomočnikih: »Kaj naj Ti pišem? Gotovo nič drugega, kakor o društvu. Ljubi moj! Ko vidim, kako postaja društvo od dne do dne bolj močno, kako se zavzemajo člani za vse, kar je dobro in koristno, kakšna bratovska ljubezen jih veže, da, če premišljujem, kako neprisiljeno veselje vlada v društvu, potem se nehote moj pogled dviga kvišku, da zahvaljujem nebeskega očeta, da je dal Tebi poklic skrbeti za pomočnike. Žetev je velika, a delavec je malo. To čutim zlasti na Dunaju, ko vidim toliko potrebo katoliškega društva in tako malo duhovnikov za to delo. Molite Vi bratje in pomočniki ob Reni, da Vas bomo tukaj ob Donavi posnemali, Bogu v čast in v korist poštenega rokodelstva.«

In v pismu božične dni leta 1854. piše: »Včeraj, sv. Štefana dan, smo imeli svojo božičnico. Kakšno veselje sem imel pri pomočnikih in kako sem se Bogu iz srca zahvaljeval, da je bilo število obhajancev zopet večje in po božnost iskrenejša. Pa tudi častni člani in učitelji v društvu so bili pomočnikom v lep zgled — vsi so pristopili k sv. obhajilu. Po sv. maši sem imel pridigo, pač vneto, ker srce mi je bilo goreče in iskreno sem mogel govoriti, kakor le malokdaj. Da, takrat se more lepo govoriti, ko je srce prevzeto skrbi za neumrjoče duše.«

Dr. Gruscha — vrhovni predsednik kat. društev rokodelskih pomočnikov.

Dr. Antonu Gruschi niso bili pri sreči samo dunajski rokodelski pomočniki, ampak njegovo očetovsko srce je skrbelo za razvoj društev v vseh večjih krajih širne Avstrije. Sedaj je pospeševal ustanovitev društev v enem kraju, sedaj razvoj društva v drugem kraju. Obširno je poročal o tem Kolpingu in v enem desetletju se je nabralo takih pisem nad 300.

Seveda Gruscha pač ni mogel posvetiti vseh svojih moči kat. društvom rokodelskih pomočnikov, ker kot duhovnik je moral izvrševati tudi druge važne stanovske posle. Skrb za dušno zveličanje ljubljenskih pomočnikov pa mu je pomnoževala njegovo vnemo v

LISTEK.

Tihotapčeva hči.

Bretonska povest. A. Le Braz.

(Dalje.)

7.

Na večer tistega dne so se zbrale ženske v mestecu po večerji pred hišnimi vrati, da so v večernem hladu malce poklepetale. Jaz sem sedel udobno ob Quéménérjevi strani na klopi pred carinskim uradom. Ko sva premlela uvodne fraze, se je začel pogovor, kakor sem pričakoval o najinem obisku prešnji dan. Zopet je začel vrli podčastnik peti hvalo županu.

»Kakšne starosti je pravzaprav?« sem povprašal. »Če bi ne hodil nekoliko sklonjeno, bi mu človek z njegovimi globoko črnimi očmi prisodil kvečjemu štirideset let.«

»Ima je nad šestdeset. Toda krepka narava je, železno telo, ki mu starost nič ne more. On vzdigne skalo z isto lahkoto, kakor bilko slame.«

»Ne čudim se,« sem dejal z nekimi neprijetnim občutkom in oprezno dostavil: »To je morala biti ponosna trojica atletov tedaj, ko je bil skupaj s svojima bratoma.«

»Njegova brata — bah — revčka v primeri z njim — čisto navadna umrljiva človeka, kakor vi in jaz, seve ne da bi vas hotel devati v nič, gospod poročnik. Segala sta mu komaj do ramen.«

»Ste ju poznali, Quéméner?«

»O! Le kar sem ju videl. Že tedaj nista bila dosti prida. Po dnevu na lovu, ponoči pri kvartanju, da o drugem molčim. Ta dva sta bila še stare lahko-miselne vrste. — — — Jaz nisem bil še pet mesecev tukaj, ko sem izvedel nekega jutra, da sta izrečno na Gonéryjev ukaz izginila s površja. V slovo sta pustila svojemu bratu to, da je moral plačati mesto njiju kakih petnajsttisoč frankov dolga. Sicer, vaš gostilničar, on ju je dobro poznal s celo njiju družbo potepuhov in žensk. Izbrala sta bila njegovo hišo za popivanje. Le vprašajte ga enkrat o njiju, vam bo že povedal lepe zgodbe in Tomažu in Bartolomeju Lézongar!«

Ponovil sem obe imeni, kakor bi si ju hotel bolje zapomniti: »Tomaž in Bartolomej jima je bilo ime?«

»Da, gospod poročnik. Toda če hočete, da vas bo gostilničar takoj razumel, recite rajši Tes in Bartel. Tako so ju splošno imenovali.«

Kri mi je šla v glavo. Naglo sem se vseknil.

»Saj res,« sem rekel, »večerna rosa že pada! Lahko noč, podčastnik!«

»Lahko noč, gospod poročnik!«

Ko sem prišel v sobo, sem zaprl vrata od znotraj dvakrat. Zdaj je prišel trenutek, zdaj je bilo treba spraviti v red nemirni roj misli, ki so mi vse popoldne mešale glavo. Bil sem prepričan, da bo zame najgotovnejše sredstvo priti do jasnosti, če napišem poročilo na svojega neposrednega predstojnika. Sedel sem torej ob gugajočo se gostilniško mizo, ki je bila moja pisalna miza, razprostrl čez ploščo, ki je bila polna vinskih madežev, velik kos pisarniškega papirja in se pripravil za pisanje.

Toda komaj sem bil vzel pero v roko, ko me je prevzel trepet, da sem je moral zopet izpustiti, ker ga nisem mogel držati. Mrzlica me je tresla. Moje srce je bilo sedaj z močnimi udarci, sedaj je zopet prenehalo, prevzeto neskončnega strahu. Mrzel pot mi je oblihal čelo. Čutil sem bolešno potrebo jokati — jokati kakor otrok, kakor strahopetec.

Strahopetec! Zdelo se mi je, kakor bi bilo nevidno bitje zaklicalo za mojo stolico to besedo. Z nenadnim sunkom notranje razburjenosti se je vzbudila vsa moč moje volje. V moji glavi je nastopil naenkrat mir, v mojih možganih

jasnost in s krepko roko sem začel pisati to, kar vam zdaj povem. Besede imam še tako v spominu, kakor bi ležal akt pred menoj.

»Gospod stotnik!

Dovoljujem si Vam izporočiti sledeča dejstva, ki mi jih je odkrila vrsta nepričakovanih slučajev, katerih Vam vseh tu ne morem navesti. Ne tajim, da se Vam bodo zdela malo verjetna, ko jih boste prvič čitali, to tem bolj, ker je tréguigneeški okraj že leta in leta na glasu, da ne skriva v svojih mejah niti enega tihotapca več.

In v resnici se dobijo v naših aktih, v času skoraj četrti stoletja, le štiri poročila, ki se vsa nanašajo na eno edino osebo, neke vrste operetnega tihotapca, imenom Jean René Marie Omnés, ki je po svoji lastni izjavi edini te vrste in meni, da je za to že vreden odlikovanja. Drugače povsod sami brodniki, ki žive na najpoštenejši način od dohodkov svojih zabojev z morskimi raki, kmetovalci, ki mislijo edino na to, da odbojujejo svojim kamenitim poljem par mernikov pšenice ali ovsu, in slednjič malo število posestnikov, ki žive na svojih s stolpi okrašenih viteških posestvih pol deželsko, pol mestno življenje in ki se nikamor ne upajo izmed svojih štirih sten razen ob nedeljah v cerkev. (Dalje.)

izvrševanju vseh drugih duhovskih opravil. Tedaj ko je prišel k njemu Kolping prvokrat, je bil Gruscha profesor verouka na c. kr. Terezijanišči, pozneje je postal pridigar v stolni cerkvi pri sv. Stefanu kot naslednik slavnega Emanuela Veitha. Leta 1863. je bil imenovan za profesorja bogoslovja na dunajskem vseučilišču in leta 1871. je postal kanonik pri stolnici sv. Stefana na Dunaju. V vseh teh službah pa mu je ostala sveta skrb za napredek in razvoj katoliških društev rokodelskih pomočnikov. Do smrti Kolpingove je bil njegov zvesti pomočnik, po njegovi smrti (4. decembra leta 1865.) pa vodja velikanskega dela Kolpingovega. Tri leta pred Kolpingovo smrtjo je bil z njim vred v Rimu pri papežu Piju IX., da sta prosila blagoslova za katoliška društva rokodelskih pomočnikov. »Nepozaben mi bo ta dan.« — piše Anton Gruscha, — »ko sva klečala s Kolpingom pred Kristusovim namestnikom in prosila blagoslova za katoliška društva rokodelskih pomočnikov. Blagoslov, ki nikoli ne neha, se mi zdi, da je prišel ta trenotek z nebes na Kolpinga in njegovo veliko delo.«

Poleg društev pomočnikov je dr. A. Gruscha zasnoval tudi društva mojstrov, obenem pa skrbel tudi za vzgojo vajencev. Tako je našlo vse rokodelstvo v njem poštvalnega prijatelja in pospeševalca. Njegove zmožnosti so se v vseh krogih vedno bolj in bolj cenile in on, ki ni nikoli iskal časti in odlikovanja, je bil leta 1878. imenovan za vojalskega škofa. Njegovo posvečenje na belo nedeljo leta 1878. je bila izredna slavnost za celo dunajsko mesto. — Stanovska opravila so se dr. Antonu Gruschi vedno bolj in bolj množila; kot vojaški škof je obiskoval svoje podanike v raznih krajih širne Avstrije, — posebno težavna so bila pota, ki jih je imel pri obisku katoliških polkov v Bosni, — a pri tem nikdar ni pozabil tudi drugih podanikov — članov kat. društev rokodelskih pomočnikov. Kronika ljubljanskega kat. društva rokodelskih pomočnikov se spominja dveh njegovih obiskov, ko je prišel kot vojaški škof v Ljubljano. Pri prvem obisku (leta 1879.) je podelil društvnikom velikonočno sv. obhajilo; drugič je bil v Ljubljani ob društveni petindvajsetletnici (leta 1880.) in je spremljal društvo tudi pri izletu na Bled.

Dr. Anton Gruscha — nadškof in kardinal.

Leta 1888. je bil dr. Anton Gruscha imenovan za dunajskega nadškofa in leta 1891. za kardinala sv. Cerkve. Pa tudi v teh visokih časteh je ohranil istotako gorko srce za rokodelca. Pri čestitkah ob ustoličenju je rekel odposlanstvom rokodelskih društev: »Jaz ostanem vaš oče.« In leta 1891., ko se je že kot kardinal udeležil zborovanja rokodelskih društev v Kolinu in so se mu zahvaljevali, da kljub temu, da je kardinal, pride med pomočnike, je rekel: »Kardinalska čast mi ne brani stopiti med vas, ampak me k temu le priganja. Saj je sam sv. oče Leon XIII. nam škofom naročil, naj nadaljujemo delo Kolpingovo in naj ostanemo zvesti njegovim načelom.«

In v resnici so imela vsa rokodelska društva v kardinalu dr. Ant. Gruschi najboljšega predsednika in vsi pomočniki najboljšega očeta. V Acheni mi je tajnik rokodelske zbornice, g. Scholl, leta 1907., ko me je spremljal v razstavi obrtnih izdelkov in ko sva prišla do oddelka, ki ga je razstavilo tamošnje kat. društvo rokodelskih pomočnikov, rekel: »V veliko čast si štejem, da sem tudi jaz član društva. Posebno ljubezen do društva mi je vzbudil dunajski predsednik dr. Anton Gruscha, ko je prišel pred leti v Achen. Izgubil sem tedaj očeta — bilo je nekaj tednov po njegovi smrti; — društveniki so imeli izlet, jaz sem hotel ostati doma. Dr. A. Gruscha je stopil k meni, nagovoril me s tolažilnimi besedami in obljubil drugi dan za očeta darovati sv. mašo. Kako se mi je priljubila organizacija, ki ima tako poštvalno, tako blage predsednike.«

Tako so bila kardinalu dr. Antonu Gruschi pri srcu vsa društva in vsi društveniki. Ko sem mu šel leta 1905. sporočit, da bode ljubljansko katoliško društvo rokodelskih pomočnikov obhajalo svojo 50-letnico, je odgovoril: »Z veseljem bi se udeležil pomenljivega slavlja, ko bi mi moja visoka starost to dopuščala.« Kardinal se je zanimal za vse razmere v društvu in posebej naročil pozdraviti dobrotnike društva, izmed katerih se je mnogih natančno spominjal od leta 1880., ko je bil v Ljubljani pri srebrnem jubileju kat. društva rokodelskih pomočnikov. — Vsakega mojstra, vsakega pomočnika in vsakega vajenca, ki je v društvu, pozdravite

in sporočite jim moj blagoslov,« tako mi je govoril.

Ne bom našteval izrednih zaslug kardinala Grusche. Opisovati bi ga moral kot slavnega govornika, vrednega naslednika Emanuela Veitha, kot predoditelja dunajske nadškofije, ker je uprav za njegove vlade katoliška misel na Dunaju slavila svoje zmagoslavje, in kot voditelja avstrijskih škofovskih konferenc, kjer je bil na čelu vsega katoliškega gibanja v Avstriji. Vse te njegove zasluge so znane vsakemu avstrijskemu katoličanu, in papeža Leon XIII. in Pij X. ter cesar Franc Jožef I. so jih opetovano priznali. Ko je kardinal lani 3. novembra slavil svojo devetdesetletnico, mu je presvetli vladar poslal lastnoročno pismo, ki poudarja njegove izredne zasluge.

Ko dunajska nadškofija žaluje ob smrti svojega višjega pastirja, ko se vsi avstrijski katoličani hvaležno spominjajo prezasluznega delovanja rajnega kardinala, pa zlasti goreče molijo za dušni pokoj svojega očeta avstrijski katoliški mojstri in pomočniki. — Ljubljansko katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je na belo nedeljo 1. 1878., ko je bil rajni dr. Anton Gruscha posvečen v škofa, prejelo od njega brzojavko: »Moj prvi škofovski blagoslov in pozdrav mojstrom, pomočnikom in vajencem.« Zato je takoj včeraj, ko je zvedelo za žalostno novico, razobesilo črno zastavo, da pokaže svojo hvaležnost ob prežalostni priliki. V srcu vseh rokodelcev pa bode ostalo zapisano z neizbrisnimi črkami ime poštvalnega dobrotnika in prvega avstrijskega socialnega škofa in kardinala — dr. Antona Grusche.

Alojzij Stroj.

ČEŠKA KONSERVATIVNO-KATOLIŠKA STRANKA.

V Pragi so zborovali zaupniki češke konservativno - katoliške stranke pod predsedstvom mons. dr. Buriana. Sklenilo se je začetni samostojno od krščanskih socialcev neodvisno katoliško akcijo, ki se hoče naslanjati predvsem na češko katoliško plemstvo.

PAVŠALIRANJE POSLANIŠKIH DIJET.

Vlada je vprašanje pavšalizacije poslaniških dijet natančno proučila. Menda je voljna določiti letno odškodnino na 4800 K, dočim se od ene strani zahteva 6000 K.

PAPEŽEVO ZDRAVJE.

»Vossische Zeitung« poroča iz Rima, da se je v soboto kljub neznosni vročini sprehajal papež tri ure po vatikanskih vrtovih. Ponekodi v inozemstvu razširjene vesti o neugodnem zdravstvenem stanju papeža so brez podlage.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

V Mehiki so bili trije revolucionarni generali, kakor tudi več drugih oseb, aretovani, ker so obdolženi, da so sčevali k vstaji in podpisali proteste, da se je odpustil državni tajnik Gomez.

STAVKE NA ANGLEŠKEM.

Iz Londona poročajo, da je izjavilo več delavskih voditeljev, da ne gredo prej na delo, tudi ako se ugodni zahtevam ladjedelniških delavcev, ako

se ne ugoti istočasno tudi zahtevam vseh drugih delavcev.

REVOLUCIJA NA HAITIJU.

Kingston (Jamajka), 7. avgusta. Bivši predsednik na Haitiju, Simon, je dospel semkaj na krovu holandskega parnika »Prins der Nederlanden«.

VOJNA MED KOLUMBIJO IN PERU?

New York, 7. avgusta. Neka brzojavka iz Gvayaquila poroča, da je došlo med kolumbijskimi in peruanskimi četami pri Caqueti do boja, v katerem so bili prvi pobiti in so imeli velike izgube.

Dnevne novice.

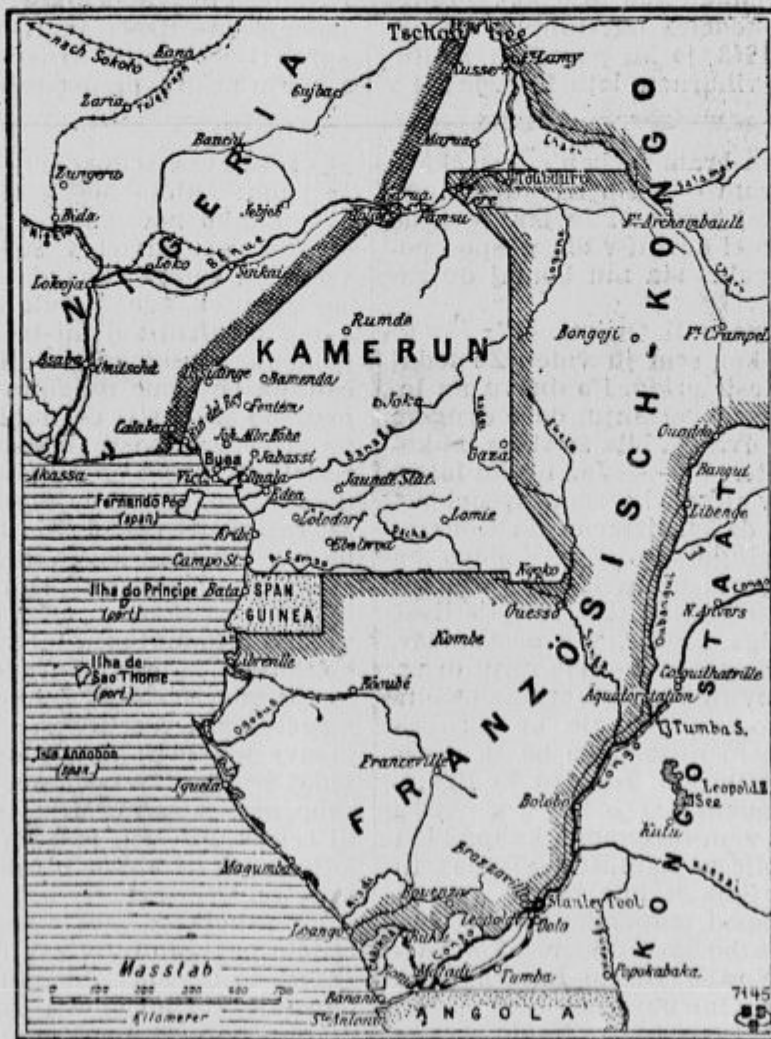
Na Hrvaškem se jasni. Osrednji odbor pravaških strank v banovini se je pretekli teden konstituiral, pri čemur je bil soglasno izvoljen za predsednika poslanec dr. Vladimir Prebeg, za podpredsednika poslanec Cezar Akačić, a za zapisnikarja posl. Stjepan Zagorac. V vseh vprašanjih, ki so se ob tej priliki v odboru obravnavala, se je dosegel popoln sporazum ter vladajo enaki nazori glede nadaljnega postopanja in dela pri vseh članih. Odbor je razpravljal o odnošaju združenih pravaških strank napram ostalim strankam v Hrvatski glede na prihodnje volitve. V petek je bila seja z odborom hrvatske pučke seljačke stranke, v kateri se je razpravljalo o kooperaciji s to stranko. Tozadevne razprave se nadaljujejo 8. t. m.

Prvi hrvaški Orel se je ustanovil v Dobrinju na otoku Krku. Supilov »Narodni List« piha jeze in psuje po liberalnem slovenskem vzorcu. Tako je za nas prav. Orli naprej!

Veleroparstvo. Naši liberalci in socialni demokrati vidijo na svetu eno samo draginjo, namreč draginjo mesa. Tej hočejo odpomoči ne s tem, da bi skušali povzdigniti produktivnost kmečkega stanu, ampak ravno narobe, da bi se meje države odprle za tujo živino in meso, tako da bi inozemska konkurenca uničila našega kmeta, ki bi bil primoran opustiti to, kar mu edino še nekaj nese, namreč živino-rejo. Bogatili bi se pa pri tem kartelirani argentinski in čikaški oderuhi, ki morejo le zato meso ceneje kot pri nas prodajati, ker jih paša skoro nič ne stane, pastirje pa imajo slabše kot sužnje. Pa pustimo meso in si oglejmo n. pr. sladkor. Kakor znano, delavec, obrtnik in kmet veliko sladkorja porabijo in je neobhodno potreben. Sladkor pa se strahovito draži, draži se ravno letos na uprav horenden način, a socialnodemokratsko časopisje o tem molči, dočim se o mesu neprestano dere in kmete napada. Kaj pa gošpodje sladkorni baroni? Oglejmo si nekoliko to reč! Sladkorja je letos velikanske zaloge, ker je bila predlanska in lanska letina izborna. Zaloge je nekako 3.058.000 meterskih centov nasproti 2.386.000 meterskih centov lanskega leta. Letos je suša, toda iz tega sledi le, da bi se cena sladkorja morala podražiti šele po zimi tega leta, sicer pa je pesa letos vsled suše res lažja, toda ima več sladkorja. In končno zna še priti dež in se pesa še septembra meseca lahko popravi. Kartelirane to-

varne za sirovi sladkor in rafinerije pa na to seveda čakale, temveč je je sladkor kljub velikanski zalogi že začetkom junija t. l. dražiti, in sicer tako nesramno, da je do danes, to je v dveh mesecih, poskočil za celih 6 kron pro 100 kg! To je že veleroparstvo, ki do neba kriči. Tako je seveda razumljivo, da tovarne za sirovi sladkor vsako leto vtaknejo v žep 14 milijonov kron čistega dobička na podlagi kartelne pogodbe, ki jo imajo z rafinerijami. Da avstrijski sladkorni industrijci naše prebivalstvo le odirajo, dokazuje to, da je 15. julija t. l. kilo rafiniranega sladkorja v Pragi stal 78³/₄ h, v Draždanih na Nemškem pa le 42 fenigov, torej še ne 50 h! Lumparija, da je ni para, pa je, da sladkorni kartel kljub temu, da so zaloge polne, trgovcem sladkor le počasi določila, da ustvari umetno pomanjkanje. Se v Ameriki so truste kaznovale, če so pri polnih zalogah varali trgovstvo in občinstvo, da vlada pomanjkanje, pri nas pa ne. Kartelne-ga zakona nam je nujno treba in upamo, da bodo naši poslanci to stvar v roke vzeli in pomagali, kolikor se pač v tem oziru da pomagati. Sodruga pa opozarjamo, da se nekoliko pobrigajo za te razmere in začnejo enkrat tudi kričati zavoljo nesramnih praktik veleindustrijske roparije, ki hoče konsumente do nagega sleči. Kmeta vsak vidi, veleoderuhov pa malokdo, najmanj pa socialni demokrati, ki se imajo za svojo volilno zmago na Dunaju zahvaliti denarju in pomoči veleoderuških kartelov. Če kakor zdaj suša preti kmeta pogotič v katastrofo, takrat so sodrugi seveda tudi slepi in kričijo naprej zoper ubogo paro, drugo pa jim je zoper.

Klerikalni obrtniki in obrtne zadruga na Kranjskem. Pod tem naslovom prinesel je sobotni »Narod« dolgo notico. Da je notica dolga, se ni čuditi, ker je možakar potreboval cel teden, da je odgovoril na dve poročili, kateri je prinesel »Slovenec« v ponedeljek, 31. pret. mes. Obe poročili o čevljarski zadrugi za ljubljansko okolico, kakor tudi o občnem zboru kovinske zadruga spravili ste v javnost edino to, kar se je na občnih zborih omenjenih zadrug godilo in drugega nič. Nobene druge osebe se ni imenovalo, kakor samo tiste, ki so govorile na zborovanjih. »Narodov« pisec, večni zadrugi instruktor za Kranjsko, pa je čutil potrebo, obdregnuti se v Kregarja in v ravnatelja obrtno-pospeševalnega urada inž. Remca, češ, da je nova zvezda-rešiteljica obrtnega stanu na Kranjskem. Mi k tej opazki samo pristavljamo, da bo gospod ravnatelj Remec v teku enega leta svojega delovanja praktično več koristil obrtništvu na Kranjskem, kakor pa pisec notice v »Narodu« ves čas svojega življenja. Pisec pravi, da se je zaradi tega predlagalo, da se zadruga razpusti, ker bi morali zadrugi člani plačevati letne prispevke za vzdrževanje zadruga. Opoznamo moramo, da so se opozicijski glasovi proti zadrugi čuli, predno se je občni zbor sploh začel in da so se že pri poročilu načelnika slišale za zadrugo ne preveč laskave opazke, katerih pa seveda nismo obelodanili. Pisec »Narodove« notice bi moral biti nekoliko bolj oprezen z raznim poučevanjem in z raznimi trditvami, kajti tudi on je že bil na podobnih obrtnih shodih. Opoznamo ga na zborovanje v Radovljici, na katerem zborovanju »predsednika« zveze kranjskih obrtnih zadrug tamošnji obrtniki niti govoriti niso pustili, dočim so na zborovanju v Šiški pri Ančniku obrtniki mirno poslušali Kregarja kakor tudi ravnatelja Remca. In le tema dvema gospodoma se je zahvaliti, da se je občni zbor saj deloma mirno vršil. Oba govornika sta pa priporočala organizacijo obrtnikom in s tem storila le svojo dolžnost. Zamajšati usta enim, kateri so vpili po razdružitvi zadruga, pa tudi nista mogla, ker tak recept bi moral najprvo poskusiti načelnik obrtnih zadrug v Radovljici. Potem ko pisec in večni kandidat za zadrugi instruktorat v notici pouči, kaj bi morala na shodu pri Ančniku vse Kregar in Remec govoriti, pa se je spravil na kovinsko zadrugo, katera je na občnem zboru, kakor pravi pisec, »baje« soglasno sklenila, da odstopi od zveze deželnih zadrug. Gospod pisec, ne »baje«, ampak popolnoma pozitivno soglasno se je sklenilo, da se odstopi od zveze obrtnih zadrug. Pa predlog, da se odstopi od zveze, ni stavil Kregar, marveč nek drug član kovinske zadruga. Gospod načelnik zveze obrtnih zadrug bo pa že dovolil, da se bo smelo svobodno razgovarjati na občnih zborih, ali še ostane posamezna zadruga članica zveze, kaj dela zveza itd. Pisec nadalje pripoveduje, da je bil Kregar celo eno leto zvezin načelnik in da je »cel čas, odkar obstoji zveza, v

KOMPENZACIJE, KI JIH BO DOBILA NEMCIJA ZA MAROKO.

načelnstvu te zveze. To je bilo res, povdarjati pa moramo, da takrat, ko je bil Kregar načelnik zveze obrtnih zadrug, je pokazala zveza vsaj nekaj pozitivnega dela. Hotela se je osnovati mojstrska bolniška blagajna, katera pa ni prišla do veljave, edino le po napačnem ravnanju sedanjega načelnika zveze obrtnih zadrug. Gosp. načelnika opomnimo samo na tisti velikanski voz tiskovin, katere je naročil, in sicer v množini, nad katero je ves odbor strmel. Da se Kregar ni udeleževal zvezinih odborovih sej, tudi ni res, saj ga je še, ko je ta postal podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, sedanji načelnik zveze pri eni odborovih sej posebno pozdravil in izražal »veselje«, da je Kregar postal podpredsednik. — Vendar pa ne moremo kaj, da ne bi g. načelniku zveze poklicali v spomin, kako so se vršile odborove seje v gostilni »pri ribi«. Zvezinemu načelniku so se odzvali trije, štirje, k večjem pet odbornikov, med katerimi je bil tudi Kregar, vendar seje niso bile sklepčne. Tako je prišlo, da načelnik zveze celo leto ni mogel spraviti skupaj ene seje, da bi bila sklepčna. Da se odborniki naveličajo, ko po večkrat pridejo, pa ni sklepčna seja, je popolnoma ob sebi umevno. Pripomnimo, da je zvezo položil načelnik sam kake štiri leta v grob mirnega počitka. Potem jo je zopet privlekel za lase na dan, ko se je šlo, da dobi zveza zastopstvo v obrtnem svetu. Da je potem on postal zastopnik in da se »fura« časih na Dunaj, nam ni treba povdarjati. Proti koncu notice se je pisec spravil tudi na g. Jernej Ložarja, češ, da bo bodoči profesor. No v pojasnilo pripomnimo piscu, da se je g. Ložar že prav dobro kvalificiral kot učitelj poučnih tečajev, katerih je že nekaj popolnoma brezplačno priredil. Če se bo le tudi pisec s svojo »žajfo« tako izorno kvalificiral kot Ložar, potem je gotovo, da postane tudi on profesor, in pozneje pa tudi mogoče zadrugi inštruktor. Na vse druge napade in stare fraze pa odgovorimo, da bodo vsi gospodje, katere pisec navaja v svoji jezi v skrupanih notici, naprej delali v korist in prospah obrtništva, kakor so do sedaj — seveda z odkrito besedo in pojasnjevanjem. Treba je obrtnike pripraviti do tega, da se bodo sami z veseljem poprijeli zadrug, ne pa tako, kakor delajo nekateri, in med te spada tudi zvezin načelnik, da v naglici in največji hitrosti ustanove zadrugo, le da se lahko pohvalijo: »Zopet smo ustanovili eno zadrugo«, ko je pa zadruga ustanovljena, se pa za dotično zadrugo, še manj pa za dotične obrtnike nič več ne zmenijo.

+ **Duhovniške izpremembe v tržaško-koperski škofiji.** Župnija Šmarje pri Kopru je podeljena vč. g. Jakobu Čemažar, dozdej župniku v Kostoboni. V Kostoboni je poslan za župnega upravitelja č. g. Josip Volk, ki je dozdej upravljal župnijo Šmarje. V Momjanu je postal župnik č. g. Janez Coloso. Župnija Kaštel je podeljena dozdanjemu župnemu upravitelju č. g. Ivanu Mandić ml., a župnija Završje č. g. Jožefu Mandić.

+ **Osebnosti.** V osmi činovni razred so pomaknjeni profesor na nemški gimnaziji v Ljubljani Adrian Achitsch, profesor na gimnaziji v Kranju Anton Zupan in profesor na gimnaziji v Novem mestu Julij Kerek. — Avskultant dr. Franc Kotnik je imenovan za sodnika v območju graškega nadsodišča.

+ **Dalmatinski deželni zbor** bo, kakor poroča organ deželnega glavarja dr. Ivčevića, sklican sredi novembra.

+ **Stoletnica škofa Dobrila.** Istra se pripravlja, da proslavi stoletnico rojstva škofa Jurija Dobrila. Ta proslava bo velika manifestacija probujenega istrskega ljudstva. Ni dvoma, da je škof Dobrila mnogo storil za povzdigo ljudske prosvete v Istri. Saj je osnoval »Našo Slovo«, ki sedaj izhaja v Pulju že 43. leto. Podpiral je dijake po šolah, ustanovil konvikt in zapustil velike stipendije. Lepo bi bilo, ako bi »Mat. Hrvatska« in »Matice Slovenska« izdali za leto 1912 v proslavo škofa J. Dobrila, ki je enako ljubil Slovence in Hrvate, knjigo, v kateri bi bila opisana Istra v zemljepisnem, zgodovinskem, narodnem, prosvetnem in gospodarskem pogledu.

— **Umrla** je na Vrhopolju, kakor se nam je v soboto prepozno sporočilo za sobotni list, gospa Marija Lavrenčič, soproga bivšega deželnega poslanca in mati bivšega deželnega poslanca. Svčila plemeniti ženi večna luč!

— **Liberalci in kravjek.** Iz št. Vida nad Ljubljano smo prejeli in objavljamo: Pretečeni mesec smo ustanovili v Št. Vidu Jugoslovansko Strokovno Zvezo, a kdo bi mislil, da bo imela tudi ta prekristna stvar za naš industrialen kraj sovražnike in sicer v liberalcih.

Nalepili smo lepake za ustanovni shod, liberalci so jih pa namazali s kravjekom. Zares to so mojstri v mazanju v ponočnih temnih urah! In potem se še ti ljudje upajo učiti druge o dostojnosti, kakor so to storili v neki »Jutrovi« številki, ki piše pod zaglavjem »Iz Vižmarjev« na koncu: Mi bomo pa šli naprej v duhu bivšega nadučitelja Žirovnika . . .

— **Župarji v Domžalah.** In zopet so se Sokoli pošteno urezali in same sebe nalagali. Mislili smo, da bode, sodeč po veliki agitaciji in bobnanju v Domžalah res nekaj, kar bi se splačalo videti. Pa o groza! Čulo se je govoriti, da pride 3000 slovenskih Sokolov in 1300 čeških ter da bode nevem kolikokrat po deset zastav ter nad 40 konjenikov bo, in koliko jih je bilo res? Naprej je jahal 17 (pa ne 40) konjenikov (če se smejo tako imenovati). Posebno imenitno se je držal ključavničar Belič iz Ljubljane. Razven štirih konj so bili vsi prav taki, kakor jih opisujejo Sokoli kadar Orli jahajo, namreč suhi z ogromnim trebuhom ter velikanskim repom. Pripomnim naj, da so hoteli imeti Sokoli ravno iste konje, katere so preje jahali naši Orli, a se jim niso dali s pripombo: »Preje ste pravili, kaki krampi da so, sedaj bi bili pa dobri«. Posebno zadnji jahač se je na vso moč trudil spraviti žival naprej, kajti ostajal je dobre pol ure za drugimi; ta konj je bil namreč najbolj vampast in repat. Odlikovali so se tisti arniki, ki navadno smeti vozijo po Ljubljani. Predovičev »šimeljček« se je lepo zadržal, čeravno so se bali, da bi se zopet ne iznebil svojega jezdeca, kakor se je pri vaji Podrožnikom, ko je župar sfrčal z njega v obliki »polomljene zanoške« na tla. Za kljuseti je korakalo samo sedem zastav! V malih in velikih četah je korakalo, strmite: 298 sokolskih župarjev in na to 8 fajarberkarjev! V onih 298 je prištel tudi oni fante, ki je imel samo čepico brez kroja, in tudi oni, ki je slavnost zamudil ter se kasneje pripeljal na vozu g. Jesenkota. In Domžale so se postavile, celih 13 zastav je bilo razobešenih tem Sokolom. Nesrečna številka. Ni zastoj Trillar janral ter dopovedoval, naj si vsak zapomni, da je ta sokolski dom postavljen takrat, ko se je sokolstvo najbolj teptalo! (No, do sedaj jim nismo še nič hudega naredili. Op. poroč.) Da ni vladala disciplina, si vsak lahko misli. Brat Kostenapfel je poveljeval svoji četi po svojem okusu: »Ne na levo gledat!, »P . . . . . š ne na levo gledat!« A v kljub temu so lepo difilirali, na levo gledajo! Popoldan pri javni telovadbi je nastopilo 40 naraščaja, 24 žensk ter pomilovanja vredno število članov. Da so se šli po telovadišču »konje« in »raufenkerarje« z »lojtrami« ter preobračali kozolce podolgem in počez, se šli »kofe« in »rihtarja bit«, nam ni treba podrobno opisavati.

— **Duhovne vaje za gg. učiteljice.** Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani ustreza tudi letos želji gg. učiteljic, ki bi se rade udeležile duhovnih vaj. Te se bodo obhajale letos od 3. do 7. septembra. Gg. učiteljice, ki želijo se udeležiti, so prošene, da se oglasijo ustno ali pismeno do 1. septembra.

PROFESOR REINHOLD BEGAS.

V Berlinu je umrl pretekli četrtek profesor Reinhold Begas, ki je še pred nekaj tedni (15. julija) praznoval med velikimi častmi svoj 80. rojstni dan. Zdravstveno stanje njegovo že takrat ni bilo povoljno. Nemška kiparska umetnost je z Reinholdom izgubila gotovo enega najpomembnejših svojih zastopnikov. Begas je bil rojen v Berlinu 15. julija 1831. študiral je na akademiji 1846—1851 pod Wichmannom in Rauchom, leta 1865. je šel v Italijo ter je bil leta 1861—1862 profesor na umetni šoli v Weimaru. Od leta 1866 je vedno živel v Berlinu. Begas je eden najznámejših nemških kiparjev.

Drugi ali celo tretji dan ni dovoljeno vstopiti.

— **Kočevski nemški krščanski socialci** so propadli pri občinskih volitvah v občinah Sele in Srednja vas, ki so ju doslej imeli v rokah. Ljudje več ne vidijo razlike med nemškim nacionalcem in nemškim krščanskim socialcem.

— **Nesreča pri kopanju vodnjaka.** Dne 1. avgusta se je zgodila velika nesreča blizu Kopra, in sicer tik pokopališča Sv. Kancijana. Janez Rojec, vrli posestnik iz Gažona je kopal z dvema sinovoma vodnjak na posestvu koperškega lesnega trgovca Almerigonja. Z mlajšim sinom je bil v že kake štiri metre globoki jami, kjer je spodkopaval zemljo. Kar se posuje cela plast zemlje in kamenja nanj. Nesreča je hotela, da je padel na ostrino zraven ležeče motike, ki se mu je zasekala globoko v prsi. Na vpitje mlajšega sina, ki se mu ni nič zalega zgodilo, se spusti starši sin v jamo, kjer sta z veliko težavo izkopala napol mrtvega očeta. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico v Kopru, kjer je revež v kratkem izdihnil, žal nepreviden. Truplo so na ukaz c. kr. okrajnega sodišča obducirali. Prepeljali so ga v domačo vas, kjer je bil dne 3. avgusta pokopan. Ponesrečenec zapušča vdovo s petimi otroci. Vpeljana je sodnijska preiskava.

— **V koperski okolici je grozna suša.** Grozdeje dozdej prav lepo kaže, kjer ga ni ledeni bič toče razbil, ki je dvakrat prav občutno zadela nekatere kraje. Škoda, da ljudje vkljub suši in toči vsako nedeljo prirejajo plese, ki gmotno in npravno uničujejo zapeljano ljudstvo. Videant consules!

— **Hrvaško šolstvo.** Koncem leta 1910. je bilo na Hrvaškem in v Slavoniji skupaj le 1582 ljudskih šol, med temi 73 zasebnih, večinoma mažarskih. Za mažarske, oziroma mažaronske otroke je tako dobro preskrbljeno, da hodijo vsi v šolo, od hrvaških jih je pa ena tretjina brez šolskega pouka, t. j. 96.076 jih sploh ne hodi v šolo! To je najhujša obsodba hrvaških vlad od Khuena pa do Tomašiča.

— **Izpremembe v hrvaškem liberalnem časopisju.** »Zvono«, glasilo svobodništva, ki je doslej izhajal kot priloga »Pokretu«, neha izhajati; zato se »Pokret« nekaj poveča. — Za izdajanje »Pokreta« in drugega liberalnega časopisa se snuje založniško-delničarsko društvo.

— **Radi dvakratnega umora** je bil minul petek v Varaždinu obsojen Ignacij Kavor na dosmrtno ječo in 1600 kron odškodnine svojemu polbratu in polsestri, ki ju je težko ranil. Kavor je minulo zimo ponoči zavratno s sekiro ubil svojega očeta in mačeho ter z istim orodjem ranil polbrata in polsestro. Nesrečnej je oče osmih otrok in je bil vedno skrben, delaven in pošten mož, ki je živel samo svoji družini. Očeta je smrtno zasovražil, ker je meni, da ga je namenoma oškodoval pri materini zapuščini. Praval se je zato z očetom, a izgovobil, daš je sam njegov odvetnik izpovedal, da se mu je pri zapuščini res zgodila krivica. — Branitelj dr. H. Križman je proti gornji razsodbi vložil ničnostno pritožbo in priziv.

— **V Miramar** je došla nadvojvodinja Marija Jožefa s sinom nadvojvodom Maksom.

— **Mater zabodel.** Iz Pazina poročajo: Neki Marko Grubissa se je sprl s svojo materjo, ker je morala radi nje njegova žena zapustiti hišo. Grubissa je zagrabil kuhinjski nož ter ga zabodel materi trikrat v prsi. Ni upanja, da bi mati okrevala. Grubissa se je sam javil oblasti.

— **Vojaške vesti.** Dragonski polk št. 11 bo prestavljen iz Hrvaškega v Celovec, huzarski polk št. 6 bo pa prestavljen iz Celovca v Miskolecz.

— **Dobavni razpis.** C. kr. ministristvo za javna dela naznanja trg. in obrt. zbornici v Ljubljani, da si namerava c. in kr. vojno ministristvo pri malih obrtnikih zagotoviti za leto 1912, 1913 in 1914 različne predmete iz usnja za vojaško opravo. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taske itd. Vsak obrtnik se more ali kot član kake na podlagi obrtne reda ustanovljene obrtne zadruge ali pa kot član zadruge osnovane na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 (produktivne zadruge), vdeležiti dobave; v obeh primerih mora posredovati dotična zadruga. Ponudbe je vložiti, kolkovane s kolekom za 1 K najkasneje do 7. septembra 1911, 12. ure opoldne pri oni trgovski in obrtni zbornici, v katere okolišu ponudnik biva, na Kranjskem torej pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani. Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci, seznampredmetov in cen so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Semenj za ječmen.** Dne 23. avgusta 1911 bo v Miskovcu semenj za ječ-

men. Spored in izpisek iz poslovnega reda sta na vpogled v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

— **Novi bosenski deželni šef.** Fzm. Potiorek je v soboto, kot se poroča iz Sarajeva, priredil na čast skupnemu finančnemu ministru Burianu dejeuner, h kateremu je bil povabljen tudi civilni adlatus baron Benko in več drugih dostojanstvenikov.

— **Požar v trgovini.** V Št. Lamperu pri Litiji je nastal ogenj v trgovini Franceta Železnika v noči od 1. na 2. avgusta. Vsled velikega smrada in dima se je zbudil njegov oče, ki je takoj začel klicati na pomoč. Ljudje so pogasili ogenj ter tako zabranili še večjo nesrečo. Sklepa se, da je zanesel ogenj v trgovino vtihotapec tat, kajti večna vrata, ki so bila od znotraj zapahnjena, so bila zjutraj odprta. Tudi papirnatega denarja v znesku 500 K ni bilo nikjer, dočim je nekaj drobiža ostalo še v predalu. Dne 5. avgusta pa je šla dninarica M. Očepek na njivo ter našla sredi njive v razoru nekaj raztresenih cigaret, dve novi kravatki ter pogrešanih 500 K zavitih v papir. Vtihotapec je moral po neprevidnosti zanetiti ogenj ali pa tudi z namenom, da bi se mislilo, da je tudi denar zgorel. Škoda je velika. Znaša več tisoč kron, a natančno še ni dognano. Trgovca kritičnega dne ni bilo doma. Na poti proti domu je zvedel o nesreči, kar ga je tako pretreslo, da mu je čez nekaj časa leva roka skoraj popolnoma ohromela.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** V Clevelandu je umrl Slovenec Franc Tomšič. Doma je bil iz Srobotnika h. št. 3, fara Vel. Lašče. Bil je v Ameriki nekaj čez štiri leta. Doma zapušča ženo in 7 nedoraslih otrok.

KOLERA.

Zdravstveni urad tržaške c. kr. pomorske oblasti poroča, da je na krovu Lloydovega parnika »Adelsberg«, ki vozi po dalmatinsko-albanski črti in je došel včeraj v Trst, umrl pri Durazzu nek mož, sumljiv kolere. Truplo so potopili v morje. Parnik je takoj odplul pred mornariški lazaret sv. Jerneja, ko je priplul v tržaško luko. Potnike tretjega razreda in del moštva so nastanili v lazaretu, potniki prvega in drugega razreda ter ostalo moštvo pa so ostali na parniku. Zdravstveno stanje potnikov je povoljno.

Zdravstveni urad notranjega ministristva poroča: Dne 6. avgusta so v Trstu konstatirali bakteriološko dva nova slučaja kolere. Gostilničar Andrej Bicker je zbolel v noči od 2. na 3. avgusta ter so ga 3. avgusta prenesli v izolacno bolnišnico. Pri 12 letni Marcell Lipos so se pojavili prvi znaki kolere 4. avgusta ter so jo prenesli takoj v izolacno bolnišnico.

V »Wiener Zeitung« je bila objavljena naredba ministristva za notranje stvari, za trgovino in financno, s katero se ozirom na nevarnost kolere preprečuje oziroma omejuje uvoz in prevoz raznega blaga in predmetov iz laških provincij Caserta, Neapelj, Salerno in Palermo ter iz pristanišč teh provincij.

Ozirom na slučaje kolere v Trstu pa je vojno ministristvo odredilo sledeče: 1. Vojaške osebe, prihajajoče v vojsko iz Trsta, je tekom pet dni zdravniško nadzorovati. 2. zeservisti in nadomestni rezervisti ter možje stalno na dopustu ne smejo biti poklicani k vojaškim vajam oziroma k aktivni službi. 3. Ne dovoljujejo se dopusti za Trst. 4. Instrukcije se ne smejo odrediti preko Trsta.

Štajerske novice.

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Šulverejska šola je baje »prenapolnjena«. Tukajšnji Nemci se silno trudijo, da bi dosegli razširjenje šole. Sedaj, ko so dobili z dunajske sirotišnice cele vagonne nemških otrok, da izpolnijo praznote v šoli, hočejo prisiliti slovenske občine, da bi pomagale povečati šolsko poslopje. A naši možje se dobro držijo. Krajnemu šolskemu svetu načeljuje Slovenec - župan g. Thaler. Ker se davkoplačevalci niso hoteli ukloniti, je šentiljsko nemštvo naprosilo referenta dr. Bauma, da posreduje pri šulvereinu podporo, katera baje skoraj pride. — Razširiti hočejo tudi slovensko petrazrednico.

Št. Slovenska zmaga. Pred kratkim se je vršila volitev načelnštva distriktnega odbora za nastavljanje zdravnika v okolici Št. Ilja v Slovenskih goricah. Zmagal je z večino glasov kandidat slovenskih županov šentiljski župan g. Thaler. Bivši načelnik nemškutar Flucher je ostal v manjšini. V distriktno okrožje spadajo občine župnij: Št. Ilj, Jarenina, Št. Jakob, Kungota in Svečina.

š Občni zbor Súdmarke se vrši letos v Celju. Obhajala se bode 22letnica društvenega obstanka.

š Imenovanje v sodni službi. Sodnik Ivan Jany v Vranskem je imenovan za okrajnega sodnika in je prestavljen kot predstojnik okrajnega sodišča v Slovenji Gradec.

š Štetje sadnega drevja. Po naročilu vlade in deželnega odbora se bode na Štajerskem vršilo letos štetje sadnega drevja. Štele se bodo tudi vrste sadja. Izvršili bodo to štetje deželni vinorejski funkcionarji.

š Ptuj. V našem mestu se je pojavila močna opozicija proti vladajoči Ornič—Štajerčevi klikki. Povodom zadnjih obč. volitev so se nasprotstva še poostрила. Po poslancu Maliku zahteva sedaj opozicija spremembo občinskega volilnega reda za mesto Ptuj. Kakor znano ima Ptuj najbolj starokopitni občinski in volilni red. Orničov pašalik se hudo maje.

š Dijaška slavnost v št. Lenartu v Slovenskih goricah se je nad vse veličastno obnesla. Udeležba lepa. Spored se je vršil v splošno zadovoljnost. Govor urednika Kemperla je bil burno, oduševljeno aklamiran.

š V Dravi je utonil vojak 26. domobranskega polka Lorenc Jeseničnik.

Razne stvari.

225 časnika je doseglo iz vseh dežel k nemškemu katoliškemu shodu v Moguncu. To je najvišje število, kar je kdaj prišlo časnika je na kak nemški katoliški shod.

Svojega lastnega sina svak je postal ameriški milijarder John Jakob Astor, kot poročajo iz New Yorka. Pomo Madeleine Force. Sedaj pa poročajo mo Madeleine orce. Sedaj pa poročajo listi, da se je 20letni Astorjev sin zaročil z mis Katarino Force, ki je leto starejša od svoje sestre Magdalene. Na ta način bo milijonar Astor postal svak svojega sina.

Star grad se podri. 7 oseb mrtvih, 18 težko ranjenih. Iz Madrida poročajo: V Bunolu pri Valenciji se je podrl stari mavriški grad iz 12. stoletja. Skala, na kateri je stal, je počila, vsled česar se je stolp sesul. Hiše in koče na pobočju hriba, na katerem je stal grad, je kamenje zasulo. Doslej so izkopali iz razvalin 7 oseb mrtvih. Od ranjencev je 18 oseb težko poškodovanih.

Samoumor očeta 7 otrok. V Pragi se je ustrelil 47letni solicator Jansa, oče 7 otrok, vsled nesrečne ljubezni do neke 16letne članice neke damske kapele.

Uredniški štrajk imajo pri belgrajski »Tribuni«; lastnik ni hotel ugoditi zahtevam nekaterih članov uredništva, nakar je časnikarsko društvo pozvalo tudi ostale tovariše k solidarnemu nastopu.

105 hiš pogorelo. Iz Komaroma javljajo, da je vsled suše nastal velik požar. Zgorelo je 105 hiš. 176 rodbin je brez strehe.

Sredstvo proti prahu na ulicah. Proti prahu so v rabi najrazličnejša sredstva. Pokazalo se je pa praktičnim potom, da je tlakovanje ulic s smolo in škropljenje z neizčiščenim petrolejem najboljše sredstvo. V Belemgradu so za časa »Vseslovenskega časnikarskega kongresa« poskusili škropiti z neizčiščenim petrolejem. Poškropili so več del Sarajevske ulice, in več dni, do dežja tukaj ni bilo prahu. Pa tudi po dežju prav do sedaj, je tam manj prahu kakor ga je bilo poprej. Sedaj pa poročajo o nekem popolnoma novem sredstvu. Na Angleškem so dosegli namreč velik uspeh s tem, da so vporabili klorcalcij; ali ne kakor poprej v obliki vodene raztopine, nego posufejo ga z lopatami kakor pesek po ulici. Higroskopna sol izsesava stalno vlago iz tal, in vsled te vlage razpada sama in se razlije po ulici tako, da so ulice četudi je suho vreme, vlažne. Klorcalcij se dobiva kot vsporedni produkt pri fabricaciji kalijuma v veliki količini in je zelo poceni. Ta nova metoda je gotovo izvrstna proti sedanjemu škropljenju ulic z vodo, katere se porabi mnogo in poleg je še blato po ulicah.

Kaznovanje učiteljev. V disciplinarno preiskavo so prišli učitelj, ker so ščuvali in pisarili po liberalnih in socialno-demokratskih listih. To se pa ni zgodilo na Goriškem ali na Kranjskem, ampak na Hesenskem v Nemčiji. Tako poroča list »Zeit«.

Posledice tatvine sadja. Iz Rima poročajo: V Auziju je streljal posestnik Luciani na četovodjo Macchi in tri vojake Foglio, Castiglione in Luoni, ker so mu na vrtu ukradli nekaj fig. Pri tem je ranil vojaka Castiglione in Luoni. Luciani je bil aretovan. Vsled njegovega postopanja pa mu je razjarjeno prebivalstvo zažgalo v noči hišo, ki je pogorela do tal.

Odgovornost načelnika mlekarске zadruge. Na Dunaju se je moral pred kratkim zagovarjati pred okrajnim sodiščem nek trgovec zaradi prodajanja ponarejenih živil, ker so našli pri reviziji pri njem mleko, zredčeno s 5 odstotki vode. Obtoženec se je skliceval, da je mleko dobival od neke mlek. zadruge in da vode ni sam prilival. Pred sodišče je bil poklican načelnik zadruge, ki je bil obsojen na štiri dni zapora po § 12. zakona o živilih, češ da je kot predsednik mlekarске zadruge odgovoren, da se pri oddajanju mleka ne zgode prestopki zakona.

Drzni roparji. Iz New-Yorka poročajo: Zlatar Stern je bil umorjen ob belem dnevu v enem najobudenejšem mestnem okraju, ko je bil v svoji trgovini ter je branil pred štirimi vlomilci svoje dragocenosti. Roparji so se pripeljali v avtomobilu; eden izmed njih je zagnal kamen v izložbeno okno, drugi je pograbil bisere v vrednosti 40 tisoč mark, tretji je ustrelil zlatarja, četrti pa je vodil avtomobil, na katerem so roparji neovirano ušli.

Z iglo iztaknila oko. V Mannheimu je hotel cvetlični trgovec Kocher v svoji prodajalni pobrati denar, ki je padel neki dami na tla. Dama pa je bila hitrejša kot 60letni mož in se je dvignila, ko se je Kocher šele pripognil, pri čemur mu je z iglo na klobuku iztaknila oko, ki je takoj izteklo.

Poslanske dijete za poljsko šolsko družbo. Poslanec Angermann, član poljske ljudske stranke, ki je ob volitvah obljubil, da bo poslanske dijete porabil za kulturne namene, je nakažal svoje dijete poljski šolski matici.

24 milijonov kron za idejo! James Hodgkinson je iznašel nov način izdelovanja soli, ki bo povzročil v tej industriji pravo revolucijo. Hodgkinsonov stroj za kuhanje soli obstoji iz treh pokritih in enega nepokritega kotla, katere pa ogreva en sam ogenj. Ognjišče je tako smotreno konstruirano, da avtomatično regulira prepil in moč ognja ter da se hkratu producirajo vse vrste soli in vse velikosti kristalov. Po starem načinu je bilo treba v ta namen sedem ognjev. Hodgkinsonov aparat producira sol štiri- do petkrat lažje kot prejšnji stroji ter požge samo četrti del premoaga, ki so ga oni požgali; poleg tega izdeluje, kakor rečeno, vse vrste soli hkratu ter avtomatično izsiplje dogotovljeno sol iz kotlov. Ne zadnja in tudi ne najmanjša prednost novega stroja obstoji tudi v tem, da ne daje nikakega dima. Nek severoamerikanski konsorcij je kupil od Hodgkinsona pravice njegove iznajdbe za Zedinjene države; plačal mu je za nje 24 milijonov kron na roko ter mu bo plačeval poleg tega tudi provizije. Tudi Kanadska pacifiška železnica je že kupila pravice na novo iznajdbo, ker ima na svojih zemljiščih veliko solin. Ni dvoma, da bo svojo iznajdbo prodal tudi doma na Angleškem in v ostali Evropi.

Pisalni stroj za slepce. List »Nature« poroča, da je nek iznajditelj, po imenu A. Cayzergues, izdelal pisalni stroj za slepce. Na ta stroj more vsak slepec, ki pozna Braillejevo pisavo za slepce, pisati. Način pisanja na novi pisalni stroj se od navadnih strojev ne razlikuje. Vendar pa piše novi stroj dvojno in sicer na posebnem valju, ki je spredaj, v pisavi za slepce, zadaj pa v navadni pisavi. Na stroju je mogoče tudi pisati ali samo s pisavo za slepce ali z navadno pisavo ali pa z obema na enkrat.

Mesto žensk. Nedaleč od Pariza je malo provincialno gnezdo, v katerem ime ženski spol med prebivalstvom toliko pretežno večino, da moški skoro v poštev ne pridejo. To je namreč mestce Froissy v departementu Oise, v katerem skoro vse uradniške posle od magistratnega tajnika do pismonoše upravljajo ženske. Poštarica v Froissyju je bila tudi edina pri predlanskem štrajku poštnih in telefonskih uradnikov, ki je kljub vsem dogodkom vztrajala v službi. Brzojavno službo upravljajo v tem kraju tri dekleta. Na kolodvoru upravlja neka ženska služba postajenačelnika ter posluje tudi kot železničarska blagajničarka in čuvajka. Tudi mesto občinskega sluga je zasledeno od ženske. Nadalje opravlja posle javnega klicarja, ki med ropotanjem bobna naznanju na uličnih vogalih imena novoporočenih parov, tudi ženska. Da vodijo razne obrti v mestu ženske večinoma vdove, je popolnoma naravno. V tem mestu so volili tudi žensko občinsko upravo, a je prefekt volitve na podlagi obstoječih zakonov proglasil za neveljavne. Proti ženski vladeželjnosti se pojavlja med moško manjšino huda reakcija, ki se je pred kratkim pokazala celo v bojkotu brivnice s ženskim osebjem. Ko pa je umna lastnica brivnice naročila iz Pariza brivskega umetnika, v čegar rokah je britev postala krvavi operacijski instrument, so se ubogi moški udali in sedaj jih zopet brijejo nežne ženske roke.

Imena ameriških držav. Država Maine je prejela svoje ime od angleškega kralja Karla I. v čast kraljici Henrijeti Mariji, francoski princesinji, po francoski pokrajini Maine; New Hampshire — prvotno Laconia imenovana — od Hampshire na Angleškem.

Vermont od zelenega gorovja, poprej kot francoska kolonija »vert mont«; Massachusetts izhaja iz indijanske in znači deželo z velikimi griči. Najmanjša država je bila zaradi svoje sličnosti z otokom Akodom imenovana po njem Rhode Island; Connecticut izhaja iz indijanske besede »quoneh-ta-kut, dolga reka; New York se je tako imenovala v čast vojvode Yorka, ki je prejel ozemlje v dar od svojega brata, angl. kralja Karla II.; New Jersey je tako krstil eden njenih prvih posestnikov, Sir George Carter, po angleškem otoku Jersey v kanalu, čegar guverner je bil; Pennsylvania je imenovana po svojem ustanovitelju Pennu, voditelju kvekerskega razkola, ki je dobil pokrajino od vlade proti neki podedovani dolgovni terjatvi, in »silva« (gozd); Delaware izvaja svoje ime od lorda de la Ware, guvernerja virginškega. Virginia je dobila svoje ime v čast »deviški kraljici« Elizabeti; Carolina je dobila svoje ime v čast Karla I., kakor Georgia svoje v čast Jurija (Georgia) II.; Louisiana, poprej francoska kolonija, je bila imenovana v čast Ludoviku XIV. Mississippi se pravi v natehez-jeziku »oče rek«; Kansas je tudi indijanska beseda in pomenja »kadečo se vodo«; Arkansas ima samo francosko predponko are, ki pomenja lok, zaradi mnogih ovinkov reke. Tudi Tennessee je indijanska beseda, zaznamba za »reko z velikim ovinkom«; iz indijanske izvira tudi beseda Kentucky, od »kain-tuk-ae«, kar znači ob rečnem izvirku; Ohio je označeno rodu Pawnee za »deročo reko«. Maryland je spet imenovana po soprogi kralja Karla I., Henrijeti Mariji. Indijanska so nadalje imena Michigan iz Mi-ki-ka-na, kar znači sak ali ribjo past; Wisconsin, zaznamba za »deročo reko«; Missouri pomenja »umazana«, kar se nanaša na kalno reko; Iowa zaznamlja v jeziku domačinov »nočno čepico«, in Mi-ne-so-ta se pravi »oblačna voda«; Indiana je imenovana kajpada po Indijancih, Illinois je sestavljena iz »llini«, indijanske besede za »ljudstvo« in francoske končnice »ois«, torej skup za znamenjuč nekako ljudsko ali narodno plemo. Montana se pravi gorata; Alabama se izvaja baje iz grščine in pomenja »deželo miru«; Colorado se pravi po špansko »temno-barvna«, nanašajoč se na gorovje; Florida izvira iz španske besede »florido«, kar pomenja cvetličnat.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani, priporoča za praznik Marijinega Vnebovzetja cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Anton, 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove z orglami. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 40 vinarjev.

Sattner P. Hugolin, Marijine pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 50 vin.

Premrl Stanko, 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

Pogačnik Ivan, Missa in hon. St. Josephi za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 60 vin., glasovi po 40 vin.

Foerster Anton, 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

Leban Janko, Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 40 vinarjev.

Chlondowski dr. Anton, Missa in hon. St. Stanislai Kostkac za mešani zbor in orgle. Part. 2 K 80 vin., glasovi po 40 vinarjev.

Hribar - Premrl, Slava Brezmadežni; zbirka mešanih, ženskih in moških zborov; cena vezanemu izvodu 1 K 80 vin., broširanemu 1 K 20 vin.

Kimovec-Premrl, Introitus & Communiones za največje in večje praznike celega leta. Part. 2 K, glasovi po 1 K.

Foerster Anton, Responsoria ad missam in tono solemni za mešani zbor. Nalepljen izvod 55 vin., nenalepljen 25 vinarjev.

Za rojstni dan našega presvitlega cesarja dne 18. avgusta ali v nedeljo za tem:

Sattner P. Hugolin, Missa Seraphica za mešani zbor, soli in orgle. Part. 3 K 20 vin., glasovi po 50 vin. Izvaja se tudi s spremljevanjem orkestra in so instrumentalni glasovi v zalogi.

Foerster Anton, Te Deum, op 58, po motivih Haydnove zahvalnice za mešani zbor ali enoglasno z orglami. Cena komadu 50 vin.

Sattner P. Hugolin, Te Deum za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 60 vin., glasovi po 10 vin.

Foerster Anton, Praeludium & postludium po motivih Haydnove avstrijske himne za orgle. Cena komadu 60 vin.

Vse te in druge skladbe se naročajo in dobivajo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

† KARDINAL GRUSCHA.

Dunaj, 7. avgusta. Rajnega kardinala Gruscha bodo pokopali v sredo v cerkvi svetega Stefana. — Cesar je za-

voljo smrti kardinala Kondoliral nadškofu koadjutorju dr. Naglu.

DEMISIJA VOJNEGA MINISTRA.

Dunaj, 7. avgusta. Demisijska vojne-ga ministra barona Schönaicha je sklenjena stvar. Baron Schönaich, ki se sedaj nahaja na dopustu, se ne vrne več na svoje mesto in bo že v najkrajšem času podal cesarju svojo prošnjo za demisijsko, o kateri ni dvoma, da jo bo cesar sprejel. Za njegovega naslednika se imenuje feldcajgmajster general Krobatin.

KONSERVATIVNA STRANKA.

Dunaj, 7. avgusta. Pod predsedstvom grofa Menndorff-Ponilly se je vršila tukaj konferenca v svrhu ustanovitve katoliške konservat. stranke.

NEVIHTA.

Praga, 7. avgusta. Tukaj je včeraj razsajala nevihta. Toča je veliko pobila. Vihar je izkoreninil mnogo dreves. Sapa je v kopališčih posetnikom pobrala obleko, tako da so morali domov ponjo poslati.

Z DALJNEGA VZHODA.

Harbin, 7. avgusta. Japonska vlada gradi ob mandžurski železnici velika kamenita poslopja, o katerih se ne ve, za kaj so namenjena. Japonski trgovci trdijo, da se gre za odredbe proti kugi, od kitajske strani pa se trdi, da so poslopja namenjena za vojašnice.

Harbin, 7. avgusta. Japonsko postjo, ki odhaja iz Kirina, so napadli tunguški roparji, ki so se polastili vseh pošiljatev. Ker pa niso našli mnogih vrednosti, so ubili oba postiljona in poštnega uradnika.

AVTOMOBILSKA NESREČA.

Monakovo, 7. avgusta. Tukaj se je pri neki avtomobilski prireditvi ponesrečila soproga nemškega poslanika v Carigradu barona Marschalla in se precej opasno ranila.

IZ RUSIJE.

Peterburg, 7. avgusta. Senator grof Medem je naznanil veliko uradnikov sibirske železnice zaradi poverbe.

NESREČA NA PARNIKU.

Berolin, 7. avgusta. Na nekem parniku na Reni, na katerem je bilo veliko potnikov, namenjenih na katoliški shod v Moguncijo, se je vdrl krov, pri čemer je bilo 5 oseb težko, 15 pa lahko ranjenih.

POGAJANJA O MAROKU.

(K današnji sliki.)

Pogajanja gleda na maroško vprašanje se bodo končala brzkone potem sporazuma med Francosko in Nemčijo. Francoska, ki jo podpira Angleška, se brani še vedno proti temu, da bi se Nemčija stalno naselila v Maroku in tako bo končno vendar došlo do sporazuma na stroške Francoske ob Čadskem jezeru, t. j. da bo morala odstopiti Francoska Nemčiji del svoje posesti v Kongu. Angleška je tozadevnemu načrtu sporazumno že pritrčila s pogojem, da se pri tem ne odstopi Nemčiji preveč ozemlja ob morskimi obali in da se ne onemogoči zvezo s Čadskim jezerom. Naš današnji zemljevid kaže francosko ozemlje v Kongu, ki bo brzkone kot kompenzacija Nemčiji za Maroko.

RUSI IN PERZIJSKO VPRAŠANJE.

Peterburško »Slovo« poroča iz Teherana: Ruski poslanik je odgovoril perzijski vladi na tozadevno vprašanje, da ne more Perzija pričakovati nobene posebne naklonjenosti od Rusije, ker je perzijska vlada vodila sistematično opozicijo proti vsemu, kar je bilo ruskega in proti ruski trgovini. Vsled tega tudi nima Rusija povoda, da bi kaj izrednega storila za prepričanje načrtov Mohameda Alija.

PORTUGALSKA.

Portugalski justični minister Costa izjavlja v neki proklamaciji, v kateri se pozivlje duhovščino, da naj priseže do 15. avgusta na republikansko ustavo, da bodo po preteku tega roka izgubili duhovniki vse pravice, ako ne prisežejo.

KOLERA MED TURŠKIMI ČETAMI.

Iz Prištine brzojavljajo, da se med turškimi vojniki pojavljajo številni slučaji kolere. Vsak dan umrje okoli 50 oseb. Deputacija častnikov je poslala vladi brzojavko, v kateri prosijo, naj se odpusti rezervnike domov. Istočasno se zahteva tudi večje število zdravnikov.

Ljubljanske novice.

Iz Izreden užitek se nam obeta v četrtek, 10. t. m. ob 7. uri v Ljudskem Domu. Imeli smo priliko prisostvovati pripravam zadnjih dni in smo bili pri skušnji v soboto naravnost presenečeni. Čarobni svetlobni efekti in krasna slikarja, sploh cela

scenerija odra je nekaj izrednega in nikomur ne bo žal ene krone vstopnine. Najmodernejše pridobitve na polju teatralne tehnike in inscenacije so za Ljubljano nekaj posebnega. Zato se je nadejati izrednega užitka. Vstop v dvorano bo v četrtek dovoljen od 6. ure naprej.

Ij Odbor Ljudskega odra ima sejo nocoj ob 8. uri na stehi Katoliške tiskarne. Ker so na dnevnem redu silno važne in nujne točke, prosimo polnoštevne in točne udeležbe vseh gg. odbornikov.

Ij »Danes je spet enkrat lušno b'lo,« tako smo peli, ko smo odhajali iz nedeljske vrtno veselice šentpeterskega prosvetnega društva. Ni nam bilo žal, da smo se odzvali povabilu. Že ob šestih zvečer so bili domala vsi prostori zasedeni. Med gosti smo opazili deželnega odbornika g. dr. Pegana z gospo soprogo, dež. zadruženega komisarja g. dr. Pogačnika z gospo soprogo, g. Kregarja in druge odlične goste iz vseh okrajev Ljubljane. Točno ob petih popoldne je otvorila veselico godba telovadnega odseka Orla iz D. M. v Polju z »Orlovsko himno«, ki jo je navzoče občinstvo sprejelo z navdušenim aplavzom. Čudili smo se, ko smo čuli, da godba obstoja šele osem mesecev in tak uspeh! Veselimo se tega uspeha naših ljudi. Med marljivim sviranjem je potekal čas; kmalu začujemo petje društvenega mešanega zbora, ki nam je pod spretnim vodstvom gosp. učitelja Sadarja zapel par pesmi, izmed katerih je najbolj ugajala znana narodna pesem »Svarilo«. Nato je sledilo petje moškega zbora šentpeterskega Orla, ki nam je zapel veličastno »Orlovsko himno«, ki jo je moral na splošno željo ponoviti. Navdušiti mora ta pesem vsakogar, v krasnih besedah nam izraža cilje naše mlade Orlovske organizacije; želimo, da postane ta pesem prava ljudska himna. A tudi smeja in zabave ni manjkalo, nestrpnost smo čakali napovedanih kupletov. Ob osmih se nam predstavi »Dva žalostna kmečka rekruta«, ki sta vzbudila obilo smeja; zelo ugajala sta tudi naslednja dva kupleta »Feldwebelkanon« in »Mali Benjamin in dolgi Longin«. Vsi nastopijo so želi obilo aplavza. Znova nam je začela svirati godba, ki je res marljivo svirala do pozne ure. Sedaj se je začelo pravo življenje okrog paviljonov. Omeniti nam je ob tej priliki, da tako krasne dekoracije veselice vrta nismo pričakovali; reklo se nam je, da gre za to v prvi vrsti zahvala bratom šentpeterskega Orla, posebno br. Majcetu in br. Masiču. Veseli smo bili tudi dobitkov, ki nam jih je sreča naklonila. Pohvaliti moramo posebno članice ženskega odseka, ki so se žrtvovale za to veselico. Veselimo se napredka šentpeterskega prosvetnega društva, vedno dalje k cilju, želimo, da si šentpeterčani kmalu postavijo svoj lasten dom!

Ij Umrli so v Ljubljani: Ferdinand Petrič, strojevodje sin, 3 mesece. — Franja Mahkovec, tobačne tovarne delavka v pok., 59 let. — Marija Šlabanja, rejenka, 3 mesece. — Marija Smrkol, čevljarjeva hči, 1 leto. — Palma Cionini, hči tovarniškega delavca, en mesec.

Ij Iz Most se nam poroča: V nedeljo smo imeli pogreb občinskega tajnika Stareta, naš Sokol ga je spremljal k zadnjemu počitku. Neradi pišemo o tem, a če se spomnimo na napad v liberalnih listih na naše Orle o priliki velikonočne procesije pri sv. Petru v Ljubljani, tedaj ne moremo molčati. Občinstvo se je škandaliziralo nad nastopom Sokola; da člani Sokola ne vedo, da se stopi najprvo z levo in če niti najpriprostejšega četverstopa ne znajo narediti, lepo znamenje za njihovo delo v telovadnici. Če trdimo, da je nastop požarne brambe napravil boljši vtis, smo dovolj povedali. Gospod pisar Slapničar, ta nastop vašega domačega Sokola bi morali vi videti, minilo bi vas posmehovati se nastopom naših odsekov; svetujemo vam, pobrigajte se za svoje brate, potem šele za nas. Nič ni pomagalo, če se je skušal posebno Erklavčev fant »štrekati«. Ves nastop je pokazal, da nimate smisla za telovadbo, ampak da ste mojstri v zasmevanju in zabavljanju; le tako naprej, Sokol se res oddaljuje od svojega cilja!

Ij Utonila sta v Ljubljani na Fuzinah gostilničarju in posestniku Kulniškemu — vulgo Štajercu — pri kopanju dva konja.

Ij Nov ljubljanski kolodvor. Ko je bil Ivan Hribar župan ljubljanski, ko se je »On« še mnogo voziral na Dunaj, na Rusko in v Prago, takrat se je čestokrat slišalo in tudi čitalo, kako lepo in potrebam primerno se bo razširil ljubljanski južni kolodvor. Sedaj se pa nič več ne čuje o tem. Nehote se nam vsili

misel, da niso bili takratni glasovi nič drugega, kakor lesk »njegovega prekoristnega delovanja za Ljubljano«. Da iz celih obljub radi prezidava kolodvora — te prastoletne podrtine — ne bo nič, nam dokazujejo »flikarije«, ki se vrše letos že celo poletje. Vestibul in verand do so prebelili in tlakovne skale »napikali«; s tem naj bo v največji meri ustrezno potujočemu občinstvu. Kar se pa odprave potnikov tiče, pa se ni zgodilo nič — prejkoslej se pehaj in pehaj, da se iznebiš denarja za vozni listek, ker nedostaja zadostnega števila blagajn. Na peronu pa potnik itak ni življenja varen; moral bi imeti oči sprejati in zadaj, če bi hotel vse videti, kaj se vse okoli njega nevarnega godi. Vozovi s prtljago in pošto se prerivajo skozi že itak stlačeno občinstvo, krika in vpitja je toliko, kakor na kakem kanibalskem zmagoslavju. Da se prileze do svojega vlaka ali iz taistega, treba je biti umetnik-telovadec. To vse si puste dopasti »napredni Ljubljaničani«, katerih je baje Ljubljana polna in imajo liberalne poslanice. O skladišču in njegovih pisarnah, namenjenih odpravi blaga, občinstvo že dolgo let toži, zato so se nekateri razveselili, ko je te dni prišel nek podjetnik nekaj razkopavati in misliti so, da se odpravni prostori razširijo, kakor to zahtevajo varali glede južne železnice, tako smo se tudi to pot. Za olajšavo pri delu se ne naredi nič, pač pa se prizida k pisarnam stranišče — tako je pojasnil neke mu radovednežu pri delu zaposleni »polir«. Ni dvoma, da to ne bi bilo res, kajti pred pisarniški okni se koplje luknja za greznico — kajti železniškemu uslužbencu ne sme nič smrdeti in njegovemu zdravju ne sme biti nič škodljivo. Tudi ta »flikarija« naj nam je dokaz, da bomo na toli zaželjeno razširjavo kolodvora še dolgo let čakali, vsaj toliko let, dokler bomo tako »napredni« in tako pasje ponižno prenašali batine, ki jih deli južna železnica. Škandal je, da ima stolno mesto Kranjske in stolica celega slovenskega juga tako zanemarjen kolodvor, iz katerega pa se iztekajo proge na šest strani, torej ni in ne more biti tukaj promet na zadnji stopnji. Ako se uprava južne železnice izgovarja, da ji nedostaje sredstev, nas to nič ne briga. Ustvari naj umno gospodarstvo, ne razmetava naj denar za brezpomembne »flikarije« in druge enake igrače izvestnih faktorjev, pa bo za potrebne stvari dosti denarja v blagajni. Vsaj vemo, da je južna železnica zelo pasivna in da jo bode morala vlada izveličati iz blata, in sicer z denarjem davkoplačevalcev, med katere se pa ne prištevajo samo judi in Nemci, ampak tudi Ljubljaničani, Kranjci in Slovenci sploh. Smelo torej zahtevamo, da se ustvari na ljubljanskem južnem kolodvoru občinstvu prikladne, primerne preuredbe. Obračamo se torej na vsa merodajna zastopstva in korporacije, da nastopijo z vso odločnostjo nasproti temu zaničevanju naše dežele. Slavni južni železnici pa povemo, da ji hočemo še marsikatero zapisati v njeno spominsko knjigo, dokler ne bo uvidela, da je Slovenec tudi uvaževanja in spoštovanja vreden človek.

Ij Pomanjkanje stanovanj v Ljubljani. Prejeli smo sledeče pismo, zelo značilno za ljubljanske razmere: Že tri dni iščem stanovanje z 1 ali 2 sobama, a nikjer ga ne morem dobiti. Povsod, kamor sem se obrnil, berem: stanovanje s 3, 4, 5 sobami itd. A kjer sem vendar naletel na stanovanje z 2 sobama (in to je bilo redko), povsod so me najpreje vprašali, — če imam otroke. In ko jim povem, da jih kot zakonski mož imam, so me povsod zavrnil z besedami: »O, potem vas pa ne vzamemo zato, ker imate otroke.« — Ali naj starši svoje otroke podušimo? Žalostno je pri vsem tem to, da je stanovanjske misere in tudi draginje v Ljubljani kriva bivša toliko hvalisana liberalna klika na mestnem magistratu, ki ni nič ukrenila za preskrbo stanovanj srednjim in nižjim slojem. Liberalna banda ima silno široka usta, a dela ne pozna in ga nikoli za ljudstvo poznala ni. — Eden, ki tudi trpi zaradi liberalnega gospodarstva.

Ij Slovenska trgovska šola je dobila pravico javnosti.

Ij Ljubezniva prijateljca. V neki hiši v Florjanski ulici, je že dlje časa stanoval delavec Pero Lacković z delavcema Adamom Zoričem in Lazarjem Kalundžijem. Ko so v soboto zvečer šli spat, je Lacković spravil pod blazino 25 K denarja. Okoli polnoči je šel na stranišče in ko se je vrnil, je takoj opazil, da sta mu prijateljca ukradla denar. Poklical je takoj policijo, katera je oba aretovala. Aretovanca sta tatvino priznala in izpovedala, da sta denar skrila v stranišču, kjer se je tudi našel.

Ij Samoumor. V stranišču v dežel-

nem samski stavbni diurnist Franc Plicker, rojen leta 1844. v Ložu in pristojen v Ljubljano. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatovala smrt in odredila, da se je truplo odpeljalo v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Ij Hud delavec. V soboto popoldne je prišel 39letni delavec Anton Maček iz Ilovice precej natrkan v urad okrajne bolniške blagajne in tam začel brez povoda zmerjati uradništvo. Ker je pozneje tudi še na ulici vpil in razgrajal, je bil aretovan.

Ij Trpinčenje živali. V soboto je vozil hlapčec Anton Tomažin gramoz in ker konja vsled preobilo naloženega voza ništa mogla speljati, ju je z bičem tako pretepel, da sta bila po životu vsa klobasasta. Neusmiljenost se bode moral zagovarjati pred sodiščem.

Ij Priporočljiva prenočevalka. V soboto zvečer je prišla k Justini Šustaršič brezposelna natakarka Katarina Stramer, rodom iz Hrvaškega in jo prosila za prenočišče. Ko se je zjutraj Šustaršič prebudila, je bila prenočevalka že izginila, z njo pa tudi 20 K denarja. Stramer je policija kmalu izsledila in jo aretovala. Od ukradenega denarja je bila zapravila le 1 K.

Ij V nezavest padla. Ko je v soboto zvečer izstopila na juž. kolodvoru iz vlaka delavka Jerica Lukončič iz Rateč pri Stari Loki, se je nezavestna zgrudila. Na kolodvoru službujoči stražnik je takoj poklical rešilni voz, da so jo prepeljali v deželno bolnišnico, kamor je bila že prej sama namenjena.

Ij Avtomobil zadel v prečnice. Ko sta se včeraj zjutraj ob en četrt na 4. pripeljala po Dunajski cesti z avtomobilom brata Samuel in Herman Herbst iz Budimpešte, sta na železn. prelazu zadela z avtomobilom v zaprto prečnico. Pri tem se je avtomobil tako poškodoval, da je baje 1000 K škode. Sama sta ostala k sreči nepoškodovana.

TAFT ZA MEDNARODNI MIR.

Iz Washingtona poročajo, da je bil v soboto v Beli hiši diner na čast japonskemu admiralu Togo, ki je došel v Washington. Predsednik Taft je napram admiralu Togo izrazil željo, naj bi se Japonska pridružila severoameriškim Združenim državam, Angleški in Francoski v svetovnem gibanju za mednarodni mir. Predsednik Taft je nato napil japonskemu cesarju. »Z veseljem spoznavam vašno vlogo,« je rekel Taft, »ki jo je igrala Japonska za olajšanje sklenitve pogodb glede mirovnih sodišč med Angleško in Ameriko ter Francosko in Ameriko s tem, da je veliki moralni princip mirovnih sodišč pri zadnjih sporazumljenjih z Angleško brez kakih pomislekov priznala. Upam, da ni daleč čas, ko bo Japonska v položaju, priklopiti se pričetemu gibanju, ki toliko dobrega obeta.«

POJASNILO.

Ker čujem, da se marsikateri učitelj, pa tudi nadučitelj čudi, kako da je c. kr. okrajni šolski svet meni podelil nagrado iz premoženja bivšega vrtnarskega društva, dasi je moj šolski vrt še popolnoma neurejen, sem primoran podati na tem mestu sledeče pojasnilo:

Nagrade iz premoženja bivšega vrtnarskega društva so osebne nagrade. Z ozirom na to, ker ima naša občina z zidanjem vodovoda in dveh novih šol (Naklo in Podbrezje) okrog 100 tisoč kron stroškov po odbitku podpor, oziroma državne in deželne subvencije za vodovod, se ne čudim, da se z ureditvijo šolskega vrta in naprave ograje tako dolgo odlašajo. Da bi torej prišel

prej do ureditve šolskega vrta, prosil sem za nagrado iz premoženja bivšega vrtnarskega društva s pristavkom, da bom nagrado, če jo dobim, obrnil izključno za ureditev šolskega vrta, kar bom sedaj, ko sem jo faktično dobil, tudi v resnici storil.

Franc Petrič,
nadučitelj v Naklem.

Anica Žgur naznanja tužnim srcem v svojem in imenu hčere Anice, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njen ikreno ljubljani soprog in dobri oče, gospod

August Žgur

kavarnar

danes zjutraj ob 2 uri, v 33 letu svoje starosti, po dolgi bolezni v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika bode v nedeljo dne 6. avgusta 1911 ob 5 uri popoldne iz hiše žalosti št. 70.

Predragega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Rudolfovo, dne 5. avgusta 1911. 2400

Trgovski učenc

se takoj sprejme v trgovino s specerijo in manufakturo pri Jos. Klemenčič, Kamnik.

Kot kuharica

želi vstopiti v službo v kako župnišče ali kako boljše družino, pošena nad 30 let stara dekle. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo tega lista. 2398

Veletrgovina vina, rakij in zemelj. izdelkov na debelo 15če

potnika

za Koroško in Štajersko. Samo izurjeni naj pošljejo svoje pismene ponudbe, na upravo lista pod št. 2401

Reza Hubmayer

učiteljica za krojno risanje stanuje sedaj:

Dalmatinova ulica št. 11

v pritličju. 2404

Čas za dogovor od 6. do 7. ure zvečer.

Izjava.

S tem izjavljam, da nisem plačnik za nikake dolgove ali naročila, ki bi se delala na moje ime in najsibode to od kogarkoli.

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1911.

2405

Jakob Zalaznik.

V neki tovarni blizu Ljubljane se sprejme 2399 2

pisarniška moč

kot pomožni uradnik. Prednost imajo neozelenjeni penzionisti. Nasl. v upravi.

Zahvala.

Ob prehridki izgubi naše iskreno ljubljene žene, oziroma matere, gospe

Karoline Mrcina, roj. Dimnik

posestnice in gostilničarke

izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo preč. gosp. župniku Fr. Müller, za tolažbo ob času bolezni, slav. učiteljskemu zboru Device Marije v Polju-Zalog, slavni požarni brambi Kašelj-Zalog, slav. pevskemu društvu, telovad. odseku »Orle« iz Dev. Mar. v Polju, cenj. gospodoma županoma Dimnik in Oražmu, vsem gostilničarjem in mesarjem, cenjeni rodbini Dolničarjevi iz Smartna, gospodu Lovru Pavčiču in rodbini Skofic, dalje vsem darovateljem vencev ter končno vsem dragim prijateljem in znancem za obilno udeležbo pri pogrebu.

Vsem skupaj Bog povrni!

Zgornji Kašelj, dne 7. avgusta 1911.

2403

Žaljuči ostali.

Uporabi!

Poletna doba je čas milosti za zdravje. Zdaj velja popraviti vse, kar je slabotnega na tvojem telesu od pete do temena, pa tudi utrditi, kar se utegne v kratkem okrhati, kajti med vsemi zemeljskimi dobrinami je na prvem mestu zdravje.

Ako ti lasje strajkajo, pa se te ne marajo več držati, ako se ti dela na kapitolu preveč prhaja, tedaj imaš sedaj priliko, da si glavo večkrat umiješ v prosti naravi, ne da bi se bilo treba bati prehlajenja. Kdor čuti, da mu peša vid, naj si preskrbi pogosten pogled na zelenino v prosti naravi, naj se izprehaja v gozdu, naj si umije štiri- do petkrat na dan s studenčnico trdne oči. Kdor ima pogostokrat nahod, naj si umije večkrat nosnici z mrzlo vodo in naj diha skozi nos. Vsakdanje grgranje varuje pred boleznijo v grlu. Kdor toži radi ozeblin ali da ga rado zebe v roke in noge, naj ogreva pridno te dele telesa na solnčni toploti. Gorski zrak potrebujejo osobito slabotneži na pljučih, bizgavkasti slabiči, reveži brez zadostne krvi, mrzličavci, tisti, ki imajo razne katarje, ki se jim kri redno ne pretaka. Seveda zdravja ne podeli samo gorski zrak, ampak tudi di, ker se v gorskih pokrajinah človek bolj in večkrat pregiblje, ker več hodi. Snov v telesu se vsled tega bolj hitro izpreminja, srce bolj živahno deluje, kri se čvrsteje prenavlja, koža se zadostno trenira.

Pomni pa, da ne pomaga ne kopelj, ne zdravilo, ne nobeno drugo sredstvo, ako ne paziš na potrebno dieto. Zelo važno je, da prizanašaš osobito prebavnim organom. Mleko, toržen kruh, sočivje, sadje, močnate jedi — to te bo najbolj pozdravilo. Vegetarijansko hrano je predvsem priporočiti tistim, ki trpe vsled revmatičnih bolezni, vsled haemorrhoidov, vsled zapiranja itd.

Velike važnosti so v poletnem času zračne, solnčne kopeli. Zračne kopeli utrdijo telo; nasvetujejo jih slabokrvnim, bledičavim, bizgavkastim ljudem, pa tudi onim, ki imajo sladkorno bolezen, giht, in nervoznost. Solnčna kopel se napravi tako, da se človek — kolikor dopušča dostojnost — razpravi in izpostavi solnčnim žarkom toliko časa, da se začne potiti; potem se pa ogrne v volneno očejo, nato pa se opere v mlačni vodi ali pa napravi napol kopel.

V poletnem času naj nikdo ne zamudi, da spravi stroj svojega telesa zopet v red in v redno delovanje. Marsikdo se čuti sicer zdravega, pa se je treba utrditi tudi za prihodnje štrapece in okrepiti v toliko, da se izogne morebitni bolezni, da bo mogel v polni meri izvrševati velike dolžnosti svojega poklica. — Kje pa najdeš primerne sredstva za vse to, kar sem zgoraj omenjal? Marsikje, posebno pa v hospiciu pri Sv. Duhu ob divnem Bohinjskem jezeru.

RUSKO GOSPODARSTVO.

Po mnogih procesih v Peterburgu, Moskvi in Varšavi se revizije senatorjev še vedno nadaljujejo in vedno večje sleparije raznih intendantov, uradnikov itd. prihajajo na dan. Sedaj so prišla zopet na dan velika poneverjenja pri železnici Volga—Bugulma. Tudi v ta najnovejši škandal so zapletene razne ekscelence in marsikakemu gospodu v visokih krogih je gotovo zelo neljubo, da je glavni krivec v najnovejši aferi ekscelence Neratov, brat namestnika zunanega ministra. Veliki uradniki so kradli na debelo, mali na drobno. Izdali niso drug drugega, ker so imeli vsi kosmato vest. Kako se je kradlo pri bugulmaški železnici, nam pojasnuje že siedeče dejstvo. Ko se je nekemu blagajniku dokazala tatvina 16.000 rubljev, je bila odrejena preiskava vseh blagajni omenjene železnice. Skoro po vseh blagajnah je manjkalo po 400 do 5000 rubljev. Neki blagajnik, ki mu je manjkalo v blagajni 4000 rubljev, je ostal kot vsi drugi na svojem mestu brez kakega nadzorstva. Slo se je celo tako daleč, da se mu je izročilo za plače nižjih nastavlencev 30.000 rubljev, ki jih pa je poneveril in pobegnil. Pri natančni preiskavi blagajniških knjig se je dognalo, da je ta blagajnik s pomočjo svojega knjigovodje ter na podlagi ponarejenih dokumentov poneveril 70.000 rubljev, torej skupno nad 100.000 rubljev. Preiskovalna komisija je tudi dognala, da so potni stroški višjih upravnih uradnikov v Švicco znašali nad pol milijona rubljev. Pri železnici so bile nastavljene skrivnosti polne dame z visokimi plačami, o katerih uradovanju pa se ni ničesar zasledilo. Skupno je bilo pri bugulmaški železnici poneverenih sedem milijonov rubljev.

Gospodična

20 let stara želi službe v trgovini z mešanim blagom, najraje na deželi. Ponudbe naj se pošiljajo na upr. Slovenca pod št. 2362.

Št. 25.343.

Razglas.

2393 3

C. kr. ministerstvo za notranje zadeve objavilo je z razpisom z dne 1. avgusta 1911, št. 5529/5, da se je pripetilo v Trstu od 4. junija t. l., v številni slučajih na ladjah, 26 slučajev kore in je ob enem odredilo petdnevno zdravstveno nadzorovanje vseh iz Trsta dohajajočih oseb, kakor to že velja za dohajajoče iz Italije in Carigrada.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, zato odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravnotako tudi poglavarji družin glede družinskih udov naznanijo takoj vsakega iz Trsta došlega pri mestnem zglasovalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje vrši se za čas petih dni, brez osobnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodejo v zmislu ministerske naredbe z dne 30. septembra 1857, drž. zak. 198, kaznovali.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 4. avgusta 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan i. r.

Št. 341/pr.

Razpis.

Pri kranjskem deželnem stavbnem uradu se sprejme več

stavbnih praktikantov

z adjutom letnih 1600 K.

Za ta službena mesta se zahteva dovršitev tehniških študij in izpitov, kakoršni so potrebni za sprejem na enaka mesta v državni stavbni službi.

Prosilci za jedno razpisanih služb naj predložijo svoje s krstnim listom ter z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 1. septembra 1911

2380

podpisanemu deželnemu odboru in sicer oni prosilci, ki so že v kaki javni službi, po predpostavljenej oblasti.

V prošnji je izrecno navesti, ali in kako je prosilec zadostil vojaški službeni dolžnosti.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 3. avgusta 1911.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša. Posebno priporočljivo za osebe, ki se rade pote in zoper prehlad. Dobi se blago :: in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pook za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštnine prosto. — Ceniki zastoj, poštnine prosto.

913

HARMONIJA

se takoj proda prav po ceni.

:: Več pove gospa Kofar, Ljubljana, ::
Židovska steza 4/3. 2349 3

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so 866

„Kinta“-kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Špediteljna trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Izposojevanje koles.

Več dobro ohranjenih 2381 3

motornih koles

različne močnosti, s ali brez stranskega se deža, ima ceno na prodaj, Karel Camernik Ljubljana, Dunajska cesta št. 9. — Na ogled in poskušnjo ravnotam.

Kuharica

vajena vsakega dela se išče za župnišče v repem vinorodnem Štajerskem kraju. Nastop takoj. Naslov v upravnistvu Slovenca. 2387

Išče se zanesljiv praktično izvežban

mizarski delovodja

Teoretično izobražen ima prednost.

Istotam se sprejme samostojna

korespondentinja

vešča slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. Vešče laške korespondence imajo prednost. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače se naj pošljejo pod „Podjetje“ na upravnistvo Slovenca. 2394

V najem

se da trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki na lepem trgu v Sav. dolini. Vprašati je pod šifro „Trgovina 1911“ Mozirje Štajersko „poste restante“. 2395

Gospodična

ki je z dobrim uspehom dovršila trgovski tečaj, zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi nastopiti kako primerno službo, najraje kot knjigovodkinja, korespondentka ali blagajničarka. Vešča je tudi slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod šifro „Mladenka“. 2396

Učenec

za steklarsko obrt in trgovino se sprejme. Naslov pove uprava.

Oddajo se takoj v najem

gostilniški prostori in hotelske sobe na Bavarskem dvoru.

Pojasnila daje

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.